

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

rio de patria quandoq³ sua cogitabant: & comparatis nauibus, praesertim quod Imperatore mortuo nemo superesset, qui suppetias mitteret: & in rebus cuiusq³ domesticis perturbatio, quae solet cum nouis surgere principibus, timebatur. Solus Moguntinus & Verdensis praesules remansere, qui iam dudum ex Imperatoris decreto ibant coronare regem Armeniae: qui hoc ab Imperatore dudum efflagitasset. Peregit ergo Moguntinus in regem Armeniae, quod antè cancellarius in rege Cyprae composuitq³ pace sequestra res inter eundem nouum regem, & principem Antiochia.

CAPVT XIII.

Operae precium est paucis inserere, hoc tempore factam Liuania ad Christi fidem conuersionem per gentem Saxonum, & eos, qui in eam prouinciam mercandi gratia è ciuitatibus Saxoniae atq³ Scandinaviae nauigauerunt. Fuit autem primus huius praedicationis auctor nouella dominus Meynerus (alij dixerunt Meynardum) Zegebergensis canonicus: què eloquiū Domini inflammauit, ut eidem populo infideli pacem Domini nuntiaret, & paulatim calore fidei faceret scintillare. Cūq³ vir bonus per aliquot annos cū mercatoribus eò nauigaret, & opere pietatis deuotus insisteret, sensit manū Domini non abbreuiatā, & auditorū deuotionē plurimā. Accedens igitur Bremensem ecclesiam, cui tū praeserat Hartuicus secundus, de negotio pietatis apud eundem atq³ capitulum eius uerba fecit, nè in vanum laboraret, sed maiorū auctoritate res inchoata procederet. Impartitur archiepiscopus uolens viro zeloso euāgelizandi auctoritatem: ipsumq³ pontificali subiectum honore, mittit in gentem Christo conciliandam. Ipse igitur Meynardus humilis & deuotus, auditoribus suis uerbi spargens semina, ar-

guet-

guendo, increpando, magis tamen obsecrando, duritiam
gentiliū frangens, ipsorū corda non min⁹ muneribus, q̄
exhortationibus paulatim ad quod volebat, Deo annu-
ente, perduxit. Annus erat sextus & octuagesimus post
centum atq; mille, cū in Liuonia primū sedes epi-
scopalis per Meynardum erigitur, intitulata patrocini-
o beate Marię virginis in loco qui Riga dicitur. Et quia
idem locus beneficio terrę & aquarum multis donis ex-
uberat, nunq̄ ibi ex illo tempore defuerunt Christi cul-
tores, & nouella ecclesię plātatores. Est enim terra fer-
tilis, agris & pascuis abūdans, irrigua fluuijs & perinde
satis piscosa, & arboribus nemorosa. Multi se in eā ope-
ram contulere cū Meynardo, & deinde post illum: in
quibus erat vir præcipuus Bertoldus abbas de Lucka, mo-
nasterium arbitror Cisterciensium, vbiq; sit: nam
alii annales præferunt abbatem fuisse Griseorum mona-
chorum: quod genus vestium habuere monachi Cister-
tię. Hic ergo cū laude memorandus, intantum ad Chri-
sti gloriam efferbuit amplificandam, vt relicto fratrum
suorum monasterio, relicta quā habuit sine turba quie-
te, in peregrinationem se contulerit laboriosam & peri-
culo plenam. Meynardus prior dñi consedit in terra, pri-
usquam gentis linguā perdisceret: firmauitq; sibi ab in-
cursione malorum præsidium in insula fluminis Dune
(Kerckholm nunc vocant) arcem, quam modò tenent
fratres ordinis Teutonicorum. Sed vbi Meynardus diu-
turno labore multis periculis cursum vitę in omni san-
ctitate, iustitia, & religione feruens pro Christo pere-
gisset, consummatus sine bono, transissetq; ad meliora,
Bertoldus ille voluntate archiepiscopi surrogatur epi-
scopus Liuoniensis: Is autem vir ad omnia pro Christo
pericula promptus subeunda, accepto q̄ maligni armis
potius

potius quàm verbis subigendi viderentur, (exuberat enim & exuperat in omni terra malorum turba gregem Dominicum) arma contraxit quanta potuit in Saxonia, & apud summum pontificem peregit, vt quoniam res Asia frigeant, cessauitq; pro magna parte in eam peregrinatio, Celestinus summus pontifex remissionem peccatorum in Liuoniam pugnantibus conuertit: Vnde exciti multi vtriusq; ordinis viri, & ecclesiastici & seculares, in sanctam se militiam cum Bertholdo episcopo protinus accinxerunt. Prouecti nauigys in terram, opposuere aciem venientibus ex aduerso rebellibus fidei hostibus: Vbi iam ad conflictum ventum erat, episcopus ferociori quàm regere posset, iumento deuectus, fertur inuitus in medios hostes, ibiq; confoditur anno octauo & nonagesimo post centum & mille.

CAPVT XIII.

Albertus illi Bremensis surrogatur canonicus, vir ingenio acer, & ad omnem pro Christo laborem impiger: etate iuuenis, manu & animo aequè promptus. Is apostolica fretus indulgentia, in omni maritima Saxonia atque Scandalia, crucem & ipse predicauit, & per alios fecit predicari: & per annos triginta indefessus laborans, per brumam versatus in Germania littore, collegit militaturos, quos primo vèrè dum mare peritum esset nauigans, transportauit in terram, & statem totam pugnantes in hostes: Autumno quidam rediere: quidam etiam per brumam substitere: Redibat ille iterum atq; iterum, deuehens ac reuehens milites multa peregit in ea terra ad Christi laudem. Hic est, qui Rigam urbem primus muris sepfit & communiuit: Aliquot pontifices in eam terram & duces in eam secum vexit militiam, milites sine numero, ciues ac mercatores, in hoc